

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی:

در دولت مردمی راهکار ما وظیفه تسهیلگری در همه بخش‌ها است

آثار وی می‌درخشد. او با قدردانی از زحمات حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر خاموشی و سازمان اوقاف برای انجام مکرر طرح مساوات، تصریح کرد: وقتی کرونا در کشور شیوع پیدا کرد تصور می‌شد که دوگانه‌هایی ایجاد شود که یکی از این دوگانه‌ها موضوع سلامت و مناسک دینی بود. همانند برخی مباحث که به موجب حاکمیت جمهوری اسلامی در ایران که به‌عنوان فرصتی برای نشان دادن ناکارا آمدی و یا عدم توانایی مدیریتی، سوءاستفاده می‌شود در مورد این اتفاق هم این موضوع از اول بروز کرد. اینکه چرا در زمان کرونا حوزه‌های دینی و معارفی فعال نیستند و یا چرا مناسک دینی دچار تحول نمی‌شود دوگانه‌هایی بود که به آن دامن زده می‌شد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی تأکید کرد: در این میان اتفاقی که رخ داد و این را هم باید جزو کمالات انقلاب به حساب آورد این بود که رهبر معظم انقلاب این تهدید را به فرصتی برای

اثبات کارآمدی دین در عبور از بحران‌ها تبدیل کردند. ایشان مواسات را از دل معارف دینی بیرون کشیدند و جامعه را به این عمل مؤمنانه سوق دادند و در عرض دو ماه فضای عمومی کشور به سمت همدلی رفت، از این‌رو در کارنامه حاکمیت دینی این مقطع به‌عنوان یکی از نقاط عطف به ثبت خواهد رسید.

اسماعیلی با بیان اینکه جامعه دینی و ایمانی همیشه پیشتاز خدمت‌رسانی بوده و هستند و در این ۱۸ماه که با اپیدمی کرونا مواجه بودیم از خدمات‌رسانی دست نکشیدند، یادآور شد: امامزاده‌ها که به تعبیر رهبر معظم انقلاب باید قطب‌های فرهنگی جامعه باشند امروز در همین جایگاه ظاهر شدند، امروز بقاع متبرکه، امامزادگان، مساجد و تکایا محل نیکوکاری و خدمتگزاری جامعه دینی و ایمانی است.

اوافزود: در دولت مردمی راهکار ما همین است که در همه بخش‌ها باید وظیفه تسهیلگری را انجام دهیم و این اتفاق در حال دادن است،

پیمان بزرگ‌نیا پژوهشگر و نوازنده موسیقی نواحی ایران از انتظارش از وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌گوید:

نگاه تبعیض آمیز به موسیقی اقوام ایران برداشته شود

ندا سنجایی خبرنگار

محمد مهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی قدم نخست برنامه‌های خود را تأکید و توجه بر فرهنگ غنی و چندین هزار ساله ایران گذاشته است، فرهنگ و هنری چون موسیقی اقوام ایران که بر اثر بی‌توجهی در معرض نابودی قرار گرفته است و فرصت کمتری برای تبلور و ظهور بیشتری داشته است بخصوص در این یکی - دو دهه اخیر که موسیقی‌های پاپ و وارداتی عرصه را براین موسیقی‌های اصیل تنگ‌تر کرده‌اند.

پیمان بزرگ‌نیا پژوهشگر و نوازنده موسیقی نواحی ایران نیز براین موضوع تأکید دارد که

حمایت لازم و شایسته از موسیقی اقوام ایران صورت نمی‌گیرد. او درگفت‌وگو با «ایران» پیرامون صحبت‌های وزیر فرهنگ بیان داشت: «صحنتم را از مطالبی که جناب آقای محمد مهدی اسماعیلی بیان کردند آغاز می‌کنم، یک به یک حرف های ایشان را شنیدم و با بخش بیشتری از این صحبت‌ها که توجه به فرهنگ غنی ایران است و همچنین تأکید به محرومیت زدایی موافق هستم البته این موضوعات و برنامه‌ها در حد حرف بیان شده و باید منتظرمانند و دید در عمل به چه صورت خواهد بود چرا که طی این سال‌ها مشکلات بسیاری بر سر موسیقی بویژه موسیقی اقوام ایران که تخصص من است آمده و این بی‌توجهی‌ها موجب شده امروز بخش بزرگی از این موسیقی و هنرمندان آن از بین بروند.»

او درباره صحبت‌های اسماعیلی درخصوص ارائه بسته ویژه حمایت از حوزه‌های فرهنگ، هنر و رسانه برای جبران خسارت‌های ناشی از کرونا افزود: «اغلب هنرمندان موسیقی نواحی ایران چه در دوران کرونا و حتی قبل از آن در شرایط سخت معیشتی به سر برده‌اند این درحالی است که طی این مدت زمان دائماً وعده داده می‌شد که سیاست و اولویت ما حمایت از موسیقی نواحی ایران است اما در ظاهر اقدام درستی صورت نگرفت، خواهشم از مسئولان جدید ارائه یک برنامه اصولی و هدفمند است تا به این موسیقی اصیل و کهن ایران که سال‌ها مورد بی‌توجهی قرار گرفته حتی از پیش از انقلاب؛ بها داده شود و هنرمندان آن مورد تکریم قرار گیرند.»

بزرگ‌نیا درخصوص بخشی دیگری از صحبت‌های وزیرفرهنگ که «توجه به فرهنگ

غنی و چندین هزارساله ایران اسلامی است تا فرصت تبلور و ظهور بیشتری داشته باشد» اظهار داشت: «ازدیدگاه من دراین ۴ سالی که گذشت بزرگ‌ترین آسیب در بخش فرهنگ و هنر متوجه موسیقی نواحی شد و بخشی از پیشکسوت‌های خود را از دست داد بدون آنکه آثارشان ثبت و ضبط شود. مگر من محقق چقدر می‌توانم با هزینه شخصی خودم به مناطق مختلف ایران سفر کنم و این کارها را جمع‌آوری و ثبت و ضبط کنم، متأسفانه باید بگویم این دوستان موسیقی نواحی را به‌عنوان یک هنر درجه پنج می‌شناسند اما اگر این نگاه وجود نداشت امروز این موسیقی جایگاه گسترده‌ای در دنیا داشت نه آنکه موسیقی‌های وارداتی هنر ما را دربرگیرد. همه می‌دانند موسیقی ایرانی

این نوازنده توجه به بخش فرهنگی موسیقی نواحی ایران را دیگر موضوع مورد توجه مسئولان عنوان کرد: «این بخش باید تقویت شود چون هیچ جای دنیا به اندازه ایران در بخش موسیقی اقوام دارای تکتور و تنوع نیست مانند موسیقی خراسان یا موسیقی لری و موسیقی جنوب ایران و....»

او درادامه افزود: «نکته دیگر توجه و حمایت از پژوهشگران موسیقی ایران است ودیگر اینکه جناح‌بندی و رانت خوری در موسیقی حذف شود و اگر قرار است جشنواره‌ای برگزار شود باید نگاه درست و سیاست‌گذاری اصولی انجام بگیرد؛ همچنین بکارگیری نیروهای جوان که تازه نفس هستند و دلشان به حال این فرهنگ می‌سوزد. باردیگر تأکید می‌کنم ما توانایی داریم فرهنگ موسیقی‌مان را به جهان صادر کنیم در صورتی که درایران موسیقی اقوام در حال منسوخ شدن است چرا که هنرمندان ما دیگر انگیزه‌ای ندارند خصوصاً در دوران کرونا که بسیار آسیب دیدند و زیر خط فقر به سر می‌برند.»

او تصریح کرد: «توجه به بخش فرهنگ شفاهی موسیقی اقوام ایران نکته دیگری است که باید توجه و حمایت شود چراکه کاملاً در جشنواره نواحی نادیده گرفته شده است. همچنین باید نگاه جشنواره را از این موسیقی برداریم و راهکارهایی برای آن طراحی شود که گروه‌ها و هنرمندان موسیقی که تا به امروز اجرایی در جشنواره نداشته‌اند حضور داشته باشند. در آخر امیدواریم آقای وزیر بنا به گفته هایشان نگاه ویژه‌ای به موسیقی نواحی ایران داشته باشند چرا که همین حالا هم اگر اقدامی برای این هنرمندان انجام بگیرد دیر شده است.»

■ دوشنبه ۱۵ شهریور ۱۴۰۰
■ سال بیست‌وهفتم
■ شماره ۷۷۱۷

نقطه‌ای برسیم که با توانمندسازی این فضا را به یک فضای عمومی قابل افتخار به لحاظ نبود فقر و محرومیت تبدیل کنیم.

اسماعیلی خاطر‌نشان کرد: در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تمام تلاش ما باید این باشد که مجموعه فعالیت‌های سازمان‌های تابعه را در یک مسیر هماهنگ و همراه تعریف کنیم. حتماً حوزه‌های نمایشی، مکتوب و رسانه‌ای ما باید از این حرکت سازمان اوقاف و امور خیریه پشتیبانی و در خدمت این روحیه باشند، این در اصل سبک اصیل زندگی ایرانی-اسلامی است، به این معنا که فرد دیگری را بر خود مقدم و نیاز آن را بر خود ترجیح می‌دهد و در هیچ جایی این سبک زندگی

کلیشه‌ها کافی نیستند

نگاهی به سریال خاتون

علیرضا نراقی منتقد

در یک دهه اخیر آثار نمایشی تاریخی در حوزه سریال سازی، خاصه آنها که در فضای صد سال اخیر، یعنی تاریخ معاصر ایران می‌گذرند، مضامین و الگوهای داستان‌گویی یکسان و پیش‌بینی‌پذیری پیدا کرده‌اند. مضامینی چون عشق، جدایی، خیانت، میهن دوستی و وطن فروشی، تضاد سنت و مدرنیته و نفوذ کشورهای دیگر، به‌شکلی مداوم و تکرار‌شونده در آثار نمایشی بازتولید می‌شوند. تمام اینها بیشتر از بسترهای دراماتیک بدیع و پرکشش، در فضایی سانتیمانتال و بشدت دور از باور و منطکی به دیالوگ‌هایی غیر دراماتیک رخ می‌دهند. از سوی دیگر ساختن سریال تاریخی سانتیمانتال و شبک در کشورهای همسایه ایران و اقبال مخاطب ایرانی به آنها، در علاقه به بازتولید این الگوهای داستانی در تاریخ ایران بسیار مؤثر بوده است. این پروژه‌ها اغلب عظیم و پر زرق و برق هستند، اما به‌همان میزان که در تولید‌بلند پروازند، از بلندپروازی دراماتیک متفاوت محرومند. تازه‌ترین نمونه این رویکرد را می‌توان در سریال «خاتون» به کارگردانی تینا پاکریان دید که نمایش آن در شبکه نمایش خانگی آغاز شده است. شاید سکاس ابتدایی «خاتون»، چکیده آن چیزی است که سریال از اساس هست و در ادامه خواهد بود. زنی اسلحه‌ار را مسلح می‌کند، مردی در لباس نظامی وارد اتاق می‌شود و زن اسلحه را به سمت مرد می‌گیرد. از مرد تاریخ را می‌پرسد، او را وادار به زانو زدن می‌کند و سپس مرد در یک حرکت اسلحه را از زن می‌قایید و ماجرا ناگهان خصوصی، زن و شوهری وبه اصطلاح «عشقی» می‌شود، با همان گلابه‌ها و گفت‌وگوهای مرسوم ملودرام‌های تلویزیونی. این تمام داستان آن سر زن به دوره‌های حساس و پرنج و خون تاریخی است، باز تعریف یک داستان عاشقانه که به خون و تاریخ تنها «مزین» است و به اسکاها و نفرت‌ها خواهد انجامید و تمام الگوهای داستان‌گویی ملودرام را تکرار خواهد کرد. پیش‌بینی‌پذیری این ساختار چنان زیاد است، که بعید می‌نماید «خاتون» بتواند با این دست فرمان، صرفاً با بلندپروازی‌های تولیدی و داشتن یک ساختار بصری منسجم و طراحی با کیفیت صحنه و لباس، توجه بینندگان را جدی‌تر از نگاهی گذرا به خود جلب کند.

ماهر است؛ با وجود اینکه در تاریخی زندگی می‌کند که زنان از حقوق اولیه خود محروم هستند، دارای استقلال و اعتماد به نفس است؛ نسبت به بستر اجتماعی خود متفاوت عمل می‌کند، متفاوت و متفاوت به سر می‌برند.»

می‌پوشد و متمایز می‌اندیشد؛ به فرانسه کتاب می‌خواند و مقتدرانه در برابر همسرش که نظامی وظیفه شناس و میهن پرستی است، ابتکار عمل دارد. این هم همان تضاد سنت و مدرنیته است که با وجود تمام خصوصیات که بر شمرده شد همچنان پاکیز درگیری با مادرشوهر سنتی، مستبد و ناجنس است! تاریخ در این میان مثل همیشه تقننی است برای سخن وری، شبیه تقویم تاریخ صبحگاهی، یا خلاصه‌ای از وضع جهان میان دو نیمه فوتبال. سیاست در چنین اثری وسیله‌ای است برای بازی کردن با احساسات مرتبط با میهن، ساختن آدم‌هایی خوب و بد در بستر قضاوت‌هایی کلی و اسطوره‌ای، در قالب عناوینی چون میهن پرست و میهن فروش؛ ساختن خیر و شر و قضاوت‌هایی که تاریخ‌خوانده‌ها می‌دانند تا چه حد مشکوک و غیرقابل اتکاست. این نگاه سال‌هاست که در آثار تراز اول نمایشی جهان از بین رفته است، چون دیگر کار نمی‌کند. این نگاه نیازمند پیچیده‌سازی بیشتر و بلندپروازی در درام‌پردازی است. بلندپروازی و پیچیده‌سازی، در ساختن شاملیل‌ها و مواضع شخصیت‌هاست، در به کار بردن بدیع الگوهای دراماتیک و داستان‌گویی و رفتن به زوایای پیر ابرهام و کمتر قضاوت‌پذیر امروز آنچه بسیار متداول است نگاه تحقیقی در کنار فردیت در نگاه به تاریخ است. تحقیق اینجا به معنای پژوهش علمی نیست، بلکه به معنای رفتن به جزئیات برای یافتن خط‌هایی است تا سبب آشنایی زدایی از تواریخ در لباس نظامی وارد اتاق می‌شود و زن اسلحه را به سمت مرد می‌گیرد. از مرد تاریخ را می‌پرسد، او را وادار به زانو زدن می‌کند و سپس مرد در یک حرکت اسلحه را از زن می‌قایید و ماجرا ناگهان خصوصی، زن و شوهری وبه اصطلاح «عشقی» می‌شود، با همان گلابه‌ها و گفت‌وگوهای مرسوم ملودرام‌های تلویزیونی. این تمام داستان آن سر زن به دوره‌های حساس و پرنج و خون تاریخی است، باز تعریف یک داستان عاشقانه که به خون و تاریخ تنها «مزین» است و به اسکاها و نفرت‌ها خواهد انجامید و تمام الگوهای داستان‌گویی ملودرام را تکرار خواهد کرد. پیش‌بینی‌پذیری این ساختار چنان زیاد است، که بعید می‌نماید «خاتون» بتواند با این دست فرمان، صرفاً با بلندپروازی‌های تولیدی و داشتن یک ساختار بصری منسجم و طراحی با کیفیت صحنه و لباس، توجه بینندگان را جدی‌تر از نگاهی گذرا به خود جلب کند.

ماهر است؛ با وجود اینکه در تاریخی زندگی می‌کند که زنان از حقوق اولیه خود محروم هستند، دارای استقلال و اعتماد به نفس است؛ نسبت به بستر اجتماعی خود متفاوت عمل می‌کند، متفاوت و متفاوت به سر می‌برند.»

خبر

موسیقی

■ باتمام مهلت فراخوان جشنواره پانزدهم و پس از بررسی‌های صورت گرفته، ۲ هزار و ۵۰۰ نوازنده و خواننده آثارشان را در پنج بخش «موسیقی دستگاهی»، «موسیقی کلاسیک»، «موسیقی نواحی»، «آفرینش در تکنوازی» و «آهنگسازی» به دبیرخانه جشنواره ارسال کردند که بیشترین تعداد در قیاس با دوره‌های قبل است. /روابط عمومی

■ کتاب «گسست تاریخی و شرق شناسی» تازه‌ترین اثر رضا داوری اردکانی توسط انتشارات نقد فرهنگ منتشر شد. /مهر

■ کتاب خاطرات خودنوشت اسماعیل نادری از فرماندهان دوران دفاع مقدس، با کوشش مهدی علیمردادی توسط انتشارات سوره مهر منتشر و راهی بازار نشر شد. /مهر

■ اختتامیه سومین نمایشگاه «پژنتیکچر» عصر جمعه ۱۲ شهریور با رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی و با یک سوم ظرفیت در گالری شماره یک فرهنگسرای نیاوران با حضور عبادرضا اسلامی رئیس و علیرضا جعفری مرام معاون هنری فرهنگسرای نیاوران و هنرمندان شرکت‌کننده در نمایشگاه برگزار شد. /مهر

■ دانشگاه گیلان از مجموعه‌های دولتی و آموزشی زیرمجموعه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری کشور از مهرماه سال ۱۴۰۰ در رشته «موسیقی‌شناسی قومی» (اتنوموزیکولوژی) پذیرش دانشجوی مقطع

کارشناسی ارشد خواهد داشت. این در حالی است که گروه «اتنوموزیکولوژی» دانشگاه هنر و معماری دانشگاه گیلان فعالیت‌هایی را در حوزه‌های مختلف آموزش در این عرصه انجام داده بود. /مهر

■ به‌گفته‌گوروش زارعی مدیر مرکز هنرهای نمایشی حوزه هنری دومین سوگواره تعزیه‌خوانی «شبه حسین (ع)» در هفت شب برگزار می‌شود. این رویداد پس از برپایی موفق نخستین سوگواره مجلس خوانی «شبه‌علی (ع)» در شب‌های قدر و سوگواره «شبه حسین (ع)» در سال گذشته به استقبال دومین سوگواره «شبه‌حسین (ع)» می‌رود. /مهر

■ عابد رستمی دبیر پانزدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر خیابانی مریوان اعلام کرد: در راستای حمایت، پرداختن و اهمیت دادن به طرح و ایده به‌عنوان نقطه شروع در اجراهای بیرونی و دیگر گونه‌های اجرایی و همچنین توجه دادن هنرمندان تئاتر خیابانی در فرایند رسیدن به اجرایی فاعرو ماندگار از تمرین‌نگاری طرح و ایده اولیه، بخش مسابقه طرح، ایده‌پردازی و نمایشنامه‌نویسی برای فضاهای بیرونی به سایر بخش‌های جشنواره اضافه شد. /مهر

■ کتاب «دوربین شخصی، سیمای ذهنی و فیلم جستا» نوشته لائورا راسکاری توسط مرکز گسترش سیمایی مستند و تجربی منتشر شد. این کتاب نوشته لائورا راسکاری است و محمدرضا فرزاد آن را ترجمه کرده است. /ایلنا

■ امید رئیس دانا به‌عنوان آهنگساز موسیقی متن رویداد موسیقی «بندبازی» معرفی شد. رویداد موسیقی «بندبازی» به تهیه‌کنندگی «فیلم‌نت» و کارگردانی نیما بانک قرار است میزبان گروه‌های موسیقی جوان و مستعد باشد و امید حاجیلی و حضور علیرضا عصار، بهروز صفاریان، امید نعمتی و همراهو شریفی‌نیا به‌عنوان هیأت داوران در مرحله تولید است. /ایلنا

■ فیلم کوتاه «انبار» به‌کارگردانی حسین ترک‌جوش و تهیه‌کنندگی سمیه کاری و حسین ترک‌جوش، در شانزدهمین حضور بین‌المللی خود در بخش اصلی جشنواره بین‌المللی فیلم پونا هند به نمایش درمی‌آید. جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه پونا از ۸ تا ۱۶ اکتبر ۲۰۲۱ برابر با ۱۶ تا ۲۴ مهرماه به‌صورت حضوری در هند برگزار می‌شود. هدف از برگزاری این جشنواره، ایجاد فرصت بروز خلاقیت فیلمسازان مستقل و مشتاق است. /ایلنا